

му, както и реакцията му на външни въздействия (привнесени в системата шокове). В третата част ще се определи по какъв начин се променя инертността на инфлацията и как тези промени отразяват промените в доверието на икономическите субекти. Като краен резултат ще се конструира индикаторът на доверието.

ПРОВЕРКА ЗА ТЕНДЕНЦИЯ В ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ

Анализът на динамиката на показателя „индекс на потребителските цени“ ще започне с преобразуването на данните във вида:

$$p_t = \ln (\text{ИПЦ}_t), \quad (1.1)$$

където с ИПЦ_t е означен индексът на потребителските цени в момента t^2 .

Логаритмичната трансформация линеаризира данните (позволява да бъдат сумирани) и допълнително елиминира възможната хетероскедастичност, присъща на повечето финансови и макроикономически показатели (Mills, 1999). Съществуват и недостатъци на тази трансформация, свързани с възможно изкривяване на резултатите, когато в данните има големи изменения в абсолютните стойности - например през месеците януари и февруари 1997 година. Също така трансформацията елиминира хетероскедастичността при точно определено предположение за пропорционално нарастване на вариацията при увеличение на равнището на показателя. В случая обаче използването ѝ е необходимо, тъй като моделите предполагат адитивна връзка (възможност за сумиране на стойностите на показателя).

Допълнително решение на автора е от анализа да бъдат елиминирани началните шест месеца (януари - юни 1991 г.). Не бива да се забравя, че точно през февруари 1991 г. държавата прекрати административното регулиране на цените (с известни изключения). Либерализацията доведе до рязък скок в индекса на потребителските цени, който отрази както някои спекулативни елементи, така и акумулираните въздействия за предходни години. Обединяването на този период с останалите данни може да породи проблеми с хомогенността им и тъй като изследваният динамичен ред е с достатъчна дължина (120 месеца), изпускането на 6 наблюдения няма да се отрази на крайните резултати.

Теоретичният модел, който стои в основата на изследването, е съпоставка на потребителските цени с тяхното минало (стойностите през предходните периоди). Във връзка с това въздействието на всички останали фактори (вече посочени) се представя в модела посредством иновациите (или шоковете). Ето защо допълнително ще се изследва и реакцията на цените под въздействието на шоковете.

¹ Използвани са ревизираните индекси на потребителските цени за периода 1991 - 2000 г. Данните са помесечни базисни индекси (1995 = 100%).